विमुक्त जाती, भटक्या जमातींच्या मुला-मुलींकरिता [illegible]
स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या माध्यमिक [illegible]
(निवासी) आश्रमशाळांना मंजूरी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक:विभशा २००४/प्र.क्र.५/मावक-६
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २६ फेब्रुवारी,२००४

वाचा:- (१) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : विभशा २००२/प्र.क्र.३९/मावक-६, दि.१५ नोव्हेंबर,२००२.

(२) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : विभशा २००२/प्र.क्र.३९/मावक-६, दि.१६ ऑक्टोबर,२००३

(३) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : विभशा २००२/प्र.क्र.३९/मावक-६, दि.७ नोव्हेंबर,२००३

(४) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : विभशा २००४/प्र.क्र.५/मावक-६, दि. २७ जानेवारी. २००४

शासन निर्णय :- महाराष्ट्रातील विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या संवर्गातील बरेच लोक आपला उदरनिर्वाह करण्यासाठी एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी भटकत असतात. त्यामुळे त्यांच्या मुलांना शिक्षणापासून वंचित राहावे लागते. या संवर्गातील मुला-मुलींसाठी सोई उपलब्ध करुन दिल्यास आणि व्यक्तीगत लक्ष दिल्यास त्यांच्या शिक्षणावर चांगला परिणाम होईल. या दृष्टीकोनातून या मुलांसाठी खास स्वतंत्र आश्रमशाळा अनुदान तत्वावर स्वयंसेवी संस्थांमार्फत सुरु करण्याची योजना सन १९५३-५४ पासून कार्यरत आहे. यानुसार राज्यात २००३-२००४ या शैक्षणिक वर्षअखेर १५७ माध्यमिक आश्रमशाळा मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत. त्यापैकी १३५ माध्यमिक आश्रमशाळा (निवासी शाळा) सुरु करण्याचा निर्णय शासन निर्णय दि.१६ ऑक्टोबर,२००३ अन्वये घेतलेला आहे.

२. वरील निर्णयास अनुसरुन राज्यातील स्वयंसेवी संस्थांकडून माध्यमिक निवासी [illegible] मान्यता देण्याकरिता अर्ज वृत्तपत्रात जाहिरात देऊन मागविण्यात आले होते. [illegible] अर्जांची छाननी शासन निर्णय दिनांक ७.११.२००३ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या [illegible] राज्यस्तरिय समितीमार्फत करण्यात आली. त्यानुसार संचालक, वि.जा.भ.ज., महाराष्ट्र राज्य, पुणे [illegible] पाठविलेल्या प्रस्तावांचा सर्वंकष विचार करुन [illegible] माध्यमिक (निवासी) आश्रमशाळांना शासन निर्णय [illegible] जानेवारी, २००४ च्या आदेशान्वये मंजूरी प्रदान केलेली आहे. [illegible]

Scanned with OKEN Scanner

शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "अ" मधील ३४ स्वयंसेवी संस्थांना त्यांच्या नावासमोर दर्शविलेल्या ठिकाणी माध्यमिक (निवासी शाळा) आश्रमशाळा जून २००४-२००५ या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु करण्यास शासन मंजूरी देत आहे. सदर मान्यता देताना शासनाच्या दिनांक २७.९.[illegible] च्या निर्णयाप्रमाणे ज्या संस्थांना इरादापत्रे देण्यात आली होती, त्यातील अर्ज दाखल केलेल्या व अर्ज दाखल न केलेल्या तसेच मा. उच्च न्यायालयाने ज्या संस्थांचा गुणवत्तेवर विचार करावा, असे आदेश दिलेले आहेत, अशा सर्व संस्थांचा विचार शासन निर्णय दिनांक १६.१०.२००३ मधील अटी, शर्ती व निकषांनुसार करण्यात आला आहे.

३. सदर मान्यता ही शासनाने विहित केलेल्या सोई-सुविधा उपलब्ध करुन देण्याच्या तसेच आश्रमशाळेतील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांच्या पदांना मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील सचिव समितीची मान्यता मिळण्याच्या अटीचे अधिन राहून मंजूरी देण्यात येत आहे. संस्थेने विहित सोई-सुविधा उपलब्ध करुन दिल्याबाबतची तपासणी विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी यांचेमार्फत जून २००४ या शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीला करण्यात येईल व सदर तपासणीमध्ये विहित सोई-सुविधा उपलब्ध करुन दिल्याची खात्री झाल्यानंतरच इ.८ वी चा वर्ग सुरु करण्यास परवानगी [illegible] जून,२००४ या शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीला सदर सोई-सुविधांची पूर्तता झाली नाही तर [illegible] शैक्षणिक वर्ष जून २००५ पासून सुरु करण्यास सोई-सुविधेच्या अधिन राहून परवानगी देण्यात येईल.

४. या योजनेच्या अनुषंगाने शासनाने वेळोवेळी काढलेले आदेश त्यातील नियम, अटी व शर्ती या संस्थेवर बंधनकारक राहतील. तसेच शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य क्र.विघशा २००२/प्र.क्र.३९/मावक-६, दि.१६ ऑक्टोबर, २००३ अन्वये विहित केलेल्या सोई-सुविधा माध्यमिक निवासी आश्रमशाळेला पुर्णपणे संस्थेवर बंधनकारक राहील. [illegible] सूत्रानुसार माध्यमिक निवासी शाळांना अनुदान अनुज्ञेय राहील व ते निधीच्या उपलब्धतेनुसार [illegible] तसेच वेळोवेळी अनुदानात बदल होईल ते बंधनकारक राहील. संस्थेच्या निवासी माध्यमिक शाळेची तपासणी त्रयस्त यंत्रणेमार्फत करण्यात येईल व [illegible] अनियमितता व दोष आढळल्यास प्रकरणाच्या [illegible] फौजदारी गुन्हे दाखल करणे, शाळा बंद करणे, अनुदान [illegible] सदर निवासी शाळेवर अर्हताप्राप्त तसेच अनुशेषानुसार शिक्षक [illegible]

५. मंजूर करण्यात आलेल्या सदर माध्यमिक निवासी शाळांचा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली [illegible] टाकण्यात यावा व त्याखाली उप[illegible] या सदराखालून भागविण्यात यावा :-

" २२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण- ०३ - मागासवर्गीयांचे कल्याण- पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-(०१)(०२) स्वयंसेवी संस्थांना आश्रमशाळा [illegible] आश्रमशाळा चालविण्यासाठी सहाय्यक अनुदानं (२२२५ ०७५ २)- ४१ सहाय्यक अनुदानं "

Scanned with OKEN Scanner

संचालक,वि.जा.भ.ज.पुणे यांना याबाबत आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

वैअपारकर

(वै.अ.पारकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, महाराष्ट्र राज्य,पुणे
शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य,पुणे
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा)मुंबई/नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी,मुंबई
विभागीय उप संचालक, लेखा व कोषागारे
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकार
मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई
उपमुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई, नागपूर
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी
सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
सर्व शिक्षण उप संचालक
सर्व शिक्षणाधिकारी
वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
शालेय शिक्षण विभाग,मंत्रालय,मुंबई
मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री,वि.जा.भ.ज. यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्यमंत्री,वि.जा.भ.ज. यांचे खाजगी सचिव
अध्यक्ष / सचिव, वरील सर्व संबंधित
निवड नस्ती - मावक-६

Scanned with OKEN Scanner

परिशिष्ट "अ"

शासन निर्णय क्रमांक-विभशा-२००४/प्र.क्र.५/मावक-६, दिनांक २६ फेब्रुवारी, २००४ चे सहपत्र.

अ.क्र.	संस्थेचे नाव व पत्ता	माध्यमिक (निवासी) आश्रमशाळेचे ठिकाण
	जिल्हा - पुणे	
१	ग्राम विकास संघटना, वाघळवाडी, ता. बारामती, जि. पुणे.	वाघळवाडी, ता. बारामती, जि. पुणे.
२	श्री काळ भैरव शिक्षण प्रसारक मंडळ, मुखई, ता. शिरुर, जि. पुणे.	मुखई, ता. शिरुर, जि. पुणे.
३	भारतीय भटके विमुक्त विकास व संशोधन संस्था, सातारा, जि. सातारा.	भोसरी, ता. हवेली, जि. पुणे.
४	भटक्या विमुक्त जाती शिक्षण संस्था, मुंढवा, जि. पुणे.	वाघोली, ता. हवेली, जि. पुणे.
५	मातोश्री रमाबाई आंबेडकर वसतिगृह ट्रस्ट, इंदापूर, जि. पुणे.	इंदापूर, जि. पुणे.
	जिल्हा - अहमदनगर	
६	फुले आंबेडकर विचार संवर्धन समिती संस्था, शिरुर, जि. पुणे.	रुईछंद, ता. पारनेर, जि. अहमदनगर
७	विकासज्योत ग्रामीण विकास संस्था, धुतेटाकळी, ता. पाथर्डी, जि. अहमदनगर.	शेकटे, ता. पाथर्डी, जि. अहमदनगर.
८	श्री आल्हणवाडी ग्रामीण विकास संस्था, ता. पाथर्डी, जि. अहमदनगर.	आल्हणवाडी, ता. पाथर्डी, जि. अहमदनगर.
	जिल्हा - सोलापूर	
९	श्री स्वामी समर्थ शिक्षण संस्था, शिवाजी नगर, अक्कलकोट, जि. सोलापूर.	डिग्गोवाडी, ता. अक्कलकोट, जि. सोलापूर.
१०	शिवाजीराव शिक्षण प्रसारक मंडळ, कोन्हाळी, ता. अक्कलकोट, जि. सोलापूर.	हंजगी, ता. अक्कलकोट, जि. सोलापूर.
	जिल्हा - कोल्हापूर	
११	जय शिवराय एज्युकेशन सोसायटी, मुरगुड, ता. कागल, जि. कोल्हापूर.	शिंदेवाडी, ता. कागल, जि. कोल्हापूर.
१२	भारतीय भटके विमुक्त विकास व संशोधन संस्था, करंजे, जि. सातारा.	पाचगाव, ता. करवीर, जि. कोल्हापूर.

Scanned with OKEN Scanner

सामाजिक न्याय विभागांतर्गत कार्यरत
असणाऱ्या वि.जा.भ.ज. च्या माध्यमिक
आश्रमशाळांना श्रेणीवाढ देऊन त्यांना
कनिष्ठ महाविद्यालय (कला,वाणिज्य व
विज्ञान यापैकी दोन शाखा)सुरु करण्यास
परवानगी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक:विभशा २००६/प्र.क्र.५९/मावक-६
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २६ जून, २००८

वाचा:- १) शासन निर्णय,शिक्षण विभाग क्रमांक १६५३-मुंबई,
दि.२२.१२.१९५३ व क्रमांक-बीसीपी-१०७४/६३७५५,
दि.१६.६.१९७५.
२) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय सांस्कृतिक कार्य व
विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:विभशा-२००२/प्र.क्र.३९/
मावक-६, दि.१६.१०.२००३
३) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय सांस्कृतिक कार्य व
विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:विभशा-२००२/प्र.क्र.३९/
मावक-६, दि.७.११.२००३
४) संचालक, वि.जा.भ.ज. यांचे पत्र क्रमांक : विजाभज/आशा/
वसतीगृह/संचालक संघ/विविध मागण्या/०६/४९८,दि.२४.२.२००६
५) संचालक, वि.जा.भ.ज. यांचे पत्र क्रमांक : विजाभज/आशा/
वसतीगृह/संचालक संघ/विविध मागण्या/०६/२५४१,दि.२३.८.२००६
६) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक एचएससी १७०२/
(२१००)/उमाशि-१, दि.२३.१०.२००३
७) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक:विभशा-२००६/प्र.क्र.५९/मावक-६, दि. २६.६.[illegible]
८) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक:विभशा-२००६/प्र.क्र.५९/मावक-६, दि. ६.७.२००७
९) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक:विभशा-२००६/प्र.क्र.५९/मावक-६, दि. ३१.६.२००७
१०) याचिका क्रमांक ३[illegible]/२००७ च्या सुनावणीत मा. उच्च न्यायालय, नागपूर
खंडपीठ यांचे दिनांक २[illegible]२००७ चे आदेश.

TRUE COPY

प. प. गो. पवार

११) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक:विभशा-२००७/प्र.क्र.[illegible]/मावक-६, दि. ३१.६.२००७.

१२) याचिका क्रमांक ३[illegible] च्या संदर्भात मा. उच्च न्यायालय नागपूर खंडपीठ यांचे दिनांक [illegible].२००७ चे अंतिम आदेश.

१३) संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय
विजाभजसं/आशा-३/याचिका क्रमांक ३[illegible]/२००७/नागपूर-२६,[illegible]
[illegible]८९४, दिनांक २.११.२००७ चे पत्र.

१४) शासन शुध्दीपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक:विभशा-२००७/प्र.क्र.[illegible]/मावक-६, दि. ३.१२.२००७.

१५) संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय
विजाभजसं/आशा-३/क. महा. विद्यार्थी/२००७-०८/३४०,
दिनांक २.२.२००८ चे पत्र.

१६) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक:विभशा-२००८/प्र.क्र.[illegible]/मावक-६, दि. २४.४.२००८

प्रस्तावना :- वाचा येथील संदर्भ क्रमांक ७ येथे नमूद केलेल्या दिनांक २६.६.२००७ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्रातील विजाभज च्या माध्यमिक आश्रमशाळांतून ५० माध्यमिक आश्रमशाळांची निवड करुन कनिष्ठ महाविद्यालय म्हणून (कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखा) अनुदानित तत्वावर श्रेणीवाढ करण्यास शासनाने मान्यता दिली होती. या शासन निर्णयान्वये कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी निकष व अनुदान सुत्र ठरविण्यात आले होते. कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यासाठी रुपये ५०,०००/- तदर्थ अनुदान व दुसऱ्या वर्षापासून नियमित अनुदान असे अनुदानाचे सुत्र ठरविण्यात आले होते. त्यामध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासनाने आता सुधारित निर्णय घेतला आहे :-

शासन निर्णय :- १) विमुक्त जाती, भटक्या जमातींच्या कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी ज्या संस्थांनी विहित नमुन्यात अर्ज सादर केले होते व संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आलेल्या जिल्हास्तरीय व राज्यस्तरीय समितीने शिफारस केलेले १४७ पात्र प्रस्ताव संचालक, विजाभज, पुणे यांच्याकडून प्राप्त झाले आहेत. यामध्ये काही संस्थांचे एकापेक्षा अधिक प्रस्ताव असल्यामुळे अशा संस्थेस एकच कनिष्ठ महाविद्यालय मंजूर करण्यात यावे असे दिनांक २६.६.२००७ च्या शासन निर्णयानुसार ठरले असल्यामुळे, पात्र संस्थांना एकच कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यास खालील अटी व शर्तींवर परवानगी देण्यात येत आहे.

अ) कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यास परवानगी दिल्यानंतर पहिली तीन वर्षे कोणतेही अनुदान देय होणार नाही. तथापि वि.जा.भ.ज. च्या मागास हुशार विद्यार्थ्यांबाबत विचार करुन मान्य निवासी विद्यार्थ्यांचे १००% परिपोषण अनुदान देण्यात येईल.

अ) ४ थ्या वर्षी रु.१०,०००/- तदर्थ अनुदान व मान्य निवासी विद्यार्थ्यांचे १००% परिपोषण अनुदान देण्यात येईल.

ब) ५ व्या वर्षी मान्य निवासी विद्यार्थ्यांचे १००% परिपोषण अनुदान अधिक २५% मान्य कर्मचाऱ्यांचे वेतन अनुदान अधिक २५% वेतनेतर अनुदान देण्यात येईल.

क) ६ व्या वर्षी मान्य निवासी विद्यार्थ्यांचे १००% परिपोषण अनुदान अधिक ५०% मान्य कर्मचाऱ्यांचे वेतन अधिक ५०% वेतनेतर अनुदान देण्यात येईल.

ड) ७ व्या वर्षी मान्य निवासी विद्यार्थ्यांचे १००% परिपोषण अनुदान अधिक ७५% मान्य कर्मचाऱ्यांचे वेतन अधिक ७५ % वेतनेतर अनुदान देण्यात येईल.

ई) ८ व्या वर्षी मान्य निवासी विद्यार्थ्यांचे १००% परिपोषण अनुदान अधिक १००% मान्य कर्मचाऱ्यांचे वेतन अधिक १००% वेतनेतर अनुदान देण्यात येईल.

२) एका माध्यमिक आश्रमशाळेस जोडलेल्या कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी कला, वाणिज्य, विज्ञान यापैकी कोणत्याही दोन शाखा अनुज्ञेय होतील. संस्थांच्या मागणीनुसार कनिष्ठ महाविद्यालयास विद्या शाखा मान्य केल्यामुळे त्यात बदल केला जाणार नाही. यासाठी प्रत्येक विद्या शाखेत ४० निवासी व ४० पर्यंत अनिवासी विद्यार्थ्यांना प्रवेश देता येईल.

विषयाची आवश्यकता

i) कला शाखा

अनिवार्य विषय - इंग्रजी व मराठी

ऐच्छिक विषय - इतिहास,राज्यशास्त्र,समाजशास्त्र,अर्थशास्त्र

ii) वाणिज्य शाखा

अनिवार्य विषय - इंग्रजी व मराठी

ऐच्छिक विषय - अर्थशास्त्र, लेखा कार्य व लेखा शास्त्र,वाणिज्य संघटन, सचिवीय कार्य.

iii) विज्ञान शाखा

अनिवार्य विषय - इंग्रजी व मराठी

ऐच्छिक विषय - गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतीशास्त्र व प्राणीशास्त्र) रसायनशास्त्र,भौतिकशास्त्र.

टीप -

तंत्र शिक्षण शाखा (व्होकेशनल कोर्स) अनुज्ञेय असणार नाही.

TRUE C

प्राचार्य

३) **मान्य कर्मचारी :-**

अ) प्रत्येक कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी खालीलप्रमाणे शिक्षक / शिक्षकेतर कर्मचारी देय रहातील :

एकविद्या शाखेस मान्यता असेल तर	दोन विद्या शाखेस मान्यता असेल तर
४ शिक्षक - १ इंग्रजी विषयासाठी १ मराठी विषयासाठी २ विशेष विषयांसाठी	६ शिक्षक - १ इंग्रजी विषयासाठी १ मराठी विषयासाठी २ + २ = ४ विशेष विषयांसाठी

शिक्षकेतर कर्मचारी :- i) प्रत्येक कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी ८० निवासी विद्यार्थ्यांसाठी १ स्वयंपाकी अनुज्ञेय होईल म्हणजेच पहिल्या वर्षी स्वयंपाकी पद अनुज्ञेय होणार नाही. दुसऱ्या वर्षापासून अनुज्ञेय होईल.

ii)विज्ञान शाखा असल्यास एक प्रयोग शाळा सहाय्यक अनुज्ञेय होईल.

टिप :- सध्या माध्यमिक आश्रमशाळेमध्ये कार्यरत असलेला प्रयोगशाळा परिचर हा कर्मचारी H.S.C. (१२ वी) उत्तीर्ण असेल तेथे प्रयोगशाळा सहाय्यक हे पद अनुज्ञेय होणार नाही.

ब) कर्मचाऱ्यांची शैक्षणिक अर्हता :-

i) शिक्षकांसाठी शैक्षणिक पात्रता खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात यावी:-

मराठी शिक्षक - एम.ए.बी.एड.

इंग्रजी शिक्षक - एम.ए.बी.एड.

टिप :- सध्या कार्यरत असलेल्या माध्यमिक आश्रमशाळेमध्ये M.A. B.Ed. मराठी विषय, M.A. B.Ed. इंग्रजी विषय द्वितीय श्रेणीने उत्तीर्ण झालेले शिक्षक कार्यरत असतील अशा ठिकाणी कनिष्ठ महाविद्यालयाकरिता नवीन मराठी व इंग्रजी विषयाकरिता शिक्षक मान्य होणार नाहीत. येथे कार्यरत असलेल्या M.A. B.Ed मराठी / M.A. B.Ed इंग्रजी द्वितीय श्रेणी अर्हता असणाऱ्या शिक्षकांकडून कनिष्ठ महाविद्यालयातील इंग्रजी / मराठी विषय शिकविले जातील अशा पध्दतीने त्यांचा कार्यभार निश्चित करावा.

ii) कला,वाणिज्य व विज्ञान शाखांच्या विविध विषयांसाठी खालीलप्रमाणे शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या अर्हता असतील :-

तपशील	विज्ञान शाखा	कला शाखा	वाणिज्य शाखा
अनिवार्य भाषा विषयांसाठी शिक्षकांची अर्हता	१)इंग्रजी - १ शिक्षक एम.ए.बी.एड.-इंग्रजी मुख्य विषय) २) मराठी - १ शिक्षक (एम.ए.बी.एड.) मराठी मुख्य विषय	सर्व शाखांसाठी इंग्रजी व मराठी हे दोन अनिवार्य विषय असल्याने हेच शिक्षक सर्व शाखांना शिकवतील.	सर्व शाखांसाठी इंग्रजी व मराठी हे दोन अनिवार्य विषय असल्याने हेच शिक्षक सर्व शाखांना शिकवतील.
ऐच्छिक मुख्य विषयांसाठी शिक्षकांची अर्हता	१) गणित - १ शिक्षक (एम.एस.सी.बी.एड. गणित मुख्य विषय) २) वनस्पतीशास्त्र किंवा प्राणीशास्त्र - १ शिक्षक (एम.एस.सी.बी.एड. वनस्पतीशास्त्र किंवा प्राणीशास्त्र मुख्य विषयासह)	१)अर्थशास्त्र - १ शिक्षक (एम.ए.बी.एड. अर्थशास्त्र मुख्य विषय) २)समाजशास्त्र किंवा राज्यशास्त्र किंवा इतिहास - १ शिक्षक एम.ए.बी.एड. संबंधित विषयासहीत)	१) लेखा कार्य व लेखाशास्त्र - १ शिक्षक (एम.कॉम. बी.एड. लेखा कार्य व लेखाशास्त्र मुख्य विषयासह) २)वाणिज्य संघटन किंवा अर्थशास्त्र किंवा वाणिज्य कार्य - १ शिक्षक (एम.कॉम. बी.एड. लेखाकार्य व लेखा शास्त्र हा विषय सोडून इतर कोणताही मुख्य विषयासह)

iii) सर्व शिक्षक कर्मचा-यांनी पदव्युत्तर पदवी परीक्षा द्वितीय श्रेणीत उत्तीर्ण झालेली असणे अनिवार्य आहे.

iv) शाखानिहाय शिक्षक कर्मचारी विद्यार्थी संख्यावाढ झाली तरी शिक्षकांच्या पदांमध्ये वाढ अनुज्ञेय होणार नाही.

४) <u>इतर अटी -</u>

अ) दि.३०.५.२००७ रोजी घेतलेल्या मंत्रीमंडळ निर्णयानुसार एका संस्थेला एकच कनिष्ठ महाविद्यालय अनुज्ञेय राहील. एकापेक्षा जास्त कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी आलेल्या प्रस्ताव सादर केलेल्या संस्थांना त्यांची मागणी आणि जेथे विमुक्त जाती / भटक्या जमातीची लोकसंख्या जास्त आहे अशा ठिकाणांचा विचार करुन कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यासाठी प्राधान्य देण्यात येईल.

ब) कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षक हे उच्च प्रशिक्षित असल्यामुळे त्यांच्या मान्यतेचा प्रस्ताव संचालक,विजाभज यांचेकडे संस्थेने सादर करावा.त्या प्रस्तावाची छाननी करुन संचालक, विजाभज त्यास मान्यता देतील व कनिष्ठ महाविद्यालय निहाय मान्यता दिलेल्या कर्मचा-यांची यादी तपासणीसह शासनास सादर करतील. तसेच शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांना सुध्दा मान्यता देण्याचे अधिकार संचालक, विजाभज यांना असतील.

क) निवासी विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीबाबत वारंवार तक्रारी येत असतात. भविष्यात अशा तक्रारी उद्भवू नयेत म्हणून निवासी व अनिवासी विद्यार्थ्यांचे वर्गनिहाय एकत्रित फोटो (ग्रुप फोटो) त्यांच्या नाव व वर्गाच्या माहितीसह संस्थेकडे असणे आवश्यक राहील. त्याची एक प्रत संचालक,विजाभज व संबंधित विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी यांच्याकडे प्रत्येक वर्षी सादर करण्याची जबाबदारी संस्थेची राहील. त्याशिवाय त्यांना अनुदान मंजूर केले जाणार नाही.

ड) कोणत्याही विद्या शाखेसाठी मराठी व इंग्रजी हे केवळ <u>दोनच भाषा विषय</u> अनिवार्य असतील.

इ) कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या कोणत्याही विद्या शाखेच्या वाढीव तुकड्यांना कोणत्याही परिस्थितीत मान्यता मिळणार नाही.

फ) शासनाने विजाभज कनिष्ठ महाविद्यालय मंजूर करताना इ.१० वी चा निकाल ६०% असणे आवश्यक केले आहे. ही बाब मा.उच्च न्यायालयानेसुध्दा मान्य केलेली आहे. त्यामुळे ही गुणवत्ता टिकून रहाणे आवश्यक असल्यामुळे, जेव्हा ही कनिष्ठ महाविद्यालये ५ व्या वर्षापासून अनुक्रमे २५%, ५०%, ७५% किंवा १००% अनुदानावर येतील तेव्हा इ.१२ वी च्या [illegible] परीक्षेचा निकाल किमान ६०% असणे आवश्यक राहील. ६०% पेक्षा कमी निकाल लागल्यास संबंधित वर्षाकरिता वेतन व वेतनेतर अनुदान अनुज्ञेय होणार नाही. [illegible] वेतन व वेतनेतर अनुदान मिळण्यासाठी [illegible] तपासणीची प्रतवारी अ वर्ग असणे अनिवार्य राहील. अ प्रतवारीचे निकष <u>परिशिष्ट -१</u> मध्ये [illegible] करण्यात आले आहेत.

TRUE C

के. प्र. पे. पलांडे [illegible]

ग) कोणतीही एक विद्या शाखा सुरु करण्यासाठी किमान ४० विद्यार्थी प्रवेशित असणे आहे. त्याशिवाय वर्ग सुरु करता येणार [illegible] ४० विद्यार्थ्यांमध्ये किमान १५ निवासी असतील. यानुसार विद्यार्थ्यांचे प्रवेश [illegible] हे विशेष कायद्यामध्ये विद्यार्थ्यांची यादी विद्याप्रव, पुणे यांना सर ३ (ब) [illegible] सादर करावी. त्यानंतरच [illegible] होईल.

घ) प्रवेशित निवासी विद्यार्थी हे केवळ विमुक्त जाती, भटक्या जमातीचे असतील. [illegible] अनिवासी विद्यार्थ्यांमध्ये ५०% विद्यार्थी विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाचे असावे व उर्वरित अनिवासी ५०% विद्यार्थी इतर कोणत्याही प्रवर्गाचे भरता येतील उदा.एकूण विद्यार्थ्यांना खालीलप्रमाणे प्रवेश देता येईल :-

निवासी	- ४० विद्यार्थी	- केवळ वि.जा.भ.ज.चे असतील.
अनिवासी	- ४० विद्यार्थी	- पैकी २० विद्यार्थी वि.जा.भ.ज. व वि.मा.प्र.चे असतील. - उर्वरित २० विद्यार्थी इतर कोणत्याही प्रवर्गामधून भरता येतील.

ङ) कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्या[illegible] पहिल्या वर्षी (सन २००८-०९) इ.११ वी चा वर्ग मान्य होईल व पुढील वर्षी नैसर्गिक वाढीने इ.१२ वी [illegible] मान्य होईल.

च) दोन पेक्षा जास्त विद्या शाखा मान्य होणार नाहीत. एका विद्या शाखेसाठी खालीलप्रमाणे विद्यार्थी मान्य होतील :-

	एका विद्या शाखेसाठी	दोन विद्याशाखेसाठी
निवासी	- इ.११ वी साठी २० - इ.१२ वी साठी २० एकूण ४०	- इ.११ वी साठी ४० - इ.१२ वी साठी ४० एकूण ८०
अनिवासी	- इ.११ वी साठी २० - इ.१२ वी साठी २० एकूण ४०	- इ.११ वी साठी ४० - इ.१२ वी साठी ४० एकूण ८०

छ) वरील अटी व [illegible] मान्य [illegible] हमीपत्र लिहून देणे बंधनकारक राहील. [illegible] असेल.

५) सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट ३ प्रमाणे १०९ संस्थांच्या १०९ कनिष्ठ महाविद्यालयांना २००८-०९ या शैक्षणिक वर्षापासून त्यांच्या नावापुढे दर्शविलेल्या ठिकाणी आणि त्यांच्या नाव दर्शविलेल्या विद्याशाखानुसार कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

६) सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट ४ मधील संस्थांनी एकापेक्षा जास्त ठिकाणी कनिष्ठ महाविद्या सुरु करण्यासाठी प्रस्ताव सादर केलेले होते. तथापि, संस्थेची मागणी आणि जेथे विमुक्त जाती /भट जमातीची लोकसंख्या जास्त आहे अशा ठिकाणाचा विचार करुन कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यास प्राधान्य देण्यात आलेले असून अशा १६ संस्थांसाठी सन २००८-०९ या शैक्षणिक वर्षापासून त्यां त्यापुढे दर्शविलेल्या विद्याशाखेनुसार कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

७) वाचा येथील संदर्भ क्रमांक - ७ च्या शासन निर्णय दिनांक २६.६.२००७ नुसार एक संस्थेस एक कनिष्ठ महाविद्यालय अनुज्ञेय आहे. एखाद्या संस्थेने मान्यता मिळाल्यानंतर एकापेक्षा जास्त ठिका कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु केल्याचे निदर्शनास आल्यास दोन्ही महाविद्यालयांची मान्यता आपोआप रद्द झाल्याचे समजण्यात येईल. याबाबत संबंधीत संस्थांनी नोंद घ्यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध केला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००८०६३०१७३१२८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(एन. आरुमुगम)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,
संचालक, वि.जा.भ.ज., महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी,
सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी,
सर्व शिक्षणाधिकारी, जिल्हा परिषद,
सर्व शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक / माध्यमिक) जिल्हा परिषद,
शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय मुंबई
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
मा.मुख्य सचिव यांचे उप सचिव,
मा.राज्यमंत्री (विजाभज) यांचे खाजगी सचिव,

TRUE C